

نکته‌های آموزشی در درمان کودکانی

که روان صحبت نمی‌کنند

راهنمای عملی برای والدین و درمانگران



دکتر زهرا شهریور

فوق تخصص روان‌پزشکی کودک و نوجوان

زلیخا شادمانی

کارشناس گفتاردرمانی

سرشناسه: شهرپور، زهرا - ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: نکته‌های آموزشی در درمان کودکانی که روان صحبت
 نمی‌کنند / راهنمای عملی برای والدین و درمانگران / دکتر زهرا
 شهرپور، زلیخا شادمانی
 مشخصات ناشر: تهران: نشر قطره، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۸۰ ص
 فروست: سلسله انتشارات - ۱۵۵۸ - روان‌شناسی - تألیف - ۱۶۶ - روان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۹-۶۰۷-۲
 وضعیت فهرست‌نویسی: فنی
 موضوع: گفتار - نارسایی‌های کودکان
 موضوع: گفتار درمانی
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ش ۷۴ گ ۴۹۶ / RJ
 رده‌بندی دیویی: ۶۱۸/۹۳۸۵۵
 شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۸۶۸۲۰۶

ISBN: 978-600-119-607-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۹-۶۰۷-۲



نشر قطره

**نکته‌های آموزشی در درمان کودکانی
که روان صحبت نمی‌کنند**

دکتر زهرا شهریور - زلیخا شادمانی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۱

چاپ: دیجیتال نقش

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

بها: ۳۵۰۰ تومان

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.
تکثیر تمام یا بخشی از این کتاب به هر شکلی
(به صورت صوتی، تصویری، الکترونیکی و...)
منوط به اجازه‌ی کتبی ناشر است.

خیابان فاطمی، خیابان ششم (شیخار)، پلاک ۳
دورنگار: ۸۸ ۹۶ ۸۹ ۹۶
۸۸ ۹۷ ۳۳ ۵۱-۳
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۵۱۶۵

www.nashreghatreh.com

info@nashreghatreh.com

nashreghatreh@yahoo.com

Printed in the Islamic Republic of Iran

فهرست

۷	یادداشت
۹	پیش گفتار
۱۱	فصل اول: مقدمه‌ای بر رشد و تکامل گفتار و زبان
۱۵	تکامل مهارت‌های گفتار و زبان کودکان
۳۷	فصل دوم: ناروانی گفتار در کودکان
۵۵	فصل سوم: درمان
۶۹	فصل چهارم: پاسخ به پرسش‌های شایع درباره‌ی ناروانی گفتار
۷۹	منابع

بهداشت

سلامت روان کودکان و نوجوانان و خانواده از ارکان اصلی سلامت هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. یکی از ابعاد مهم این حوزه ارتقای دانش همگانی و تخصصی در زمینه‌ی آشنایی با عوامل مؤثر در شکل‌گیری سلامت روانی کودکان و نوجوانان و همچنین عواملی که این سلامت را به خطر می‌اندازد و راه‌های پیشگیری و مداخله در این موارد است.

انجمن روان‌پزشکی کودک و نوجوان ایران در راستای رسالت خود در زمینه‌ی بالا بردن دانش همگانی و تخصصی و معرفی آخرین دستاوردهای علمی در این زمینه، اقدام به انتشار سلسله کتاب‌هایی در زمینه‌ی بهداشت روان کودکان، نوجوانان و خانواده، کرده است.

هدف از ارائه‌ی این مجموعه که توسط اساتید و روان‌پزشکان برجسته‌ی کشور تألیف می‌شود، آشنا کردن خانواده‌های عزیز و متخصصانی که به نوعی با این گروه سنی سر و کار دارند با یافته‌های علمی جدید در زمینه‌های مختلف بهداشت روان کودکان و نوجوانان، از

جمله فرزندپروری، بیماری‌های مختلف روان‌پزشکی، مشکلات رفتاری و هیجانی و ... است.

امید است انتشار این کتاب‌ها، بتواند گامی هر چند کوچک، در ارتقای سلامت روان فرزندان این مرز و بوم که سازندگان آینده‌ی کشور خواهند بود، بردارد.

دکتر مهدی تهرانی‌دوست

رئیس انجمن روان‌پزشکی کودک و نوجوان ایران

پیش گفتار

لکنت که یکی از شایع ترین اختلالات گفتار و زبان در بین کودکان محسوب می شود، اختلالی پیچیده است و مسائل روانی - عاطفی زیادی را به دنبال دارد. لکنت از عوامل متعددی تأثیر می پذیرد به گونه ای که کیفیت آن از کودکی تا بزرگسالی تفاوت های زیادی پیدا می کند و رویکردهای درمانی مختلفی را نیز می طلبد. پیچیدگی های این اختلال ذهن فرد مبتلا و خانواده ی او را با سؤالات زیادی مشغول می کند. سؤالهایی از قبیل:

- چرا کودک من این چنین صحبت می کند؟
 - چه چیزی باعث این مشکل در فرزند من شده است؟
 - آیا در آینده چگونگی صحبت فرزندم بر زندگی او تأثیر می گذارد؟
 - آیا کودک من درمان می شود؟
- مسلماً یافتن پاسخ های صحیح و منطقی می تواند بخشی از فشارهای

روانی ناشی از اختلال را کاهش دهد و کودک و خانواده‌ی او را به مسیر صحیح و برخورد مناسب هدایت نماید. هدف از نگارش این کتاب، قرار دادن دانش علمی و راهنمایی‌های لازم در دسترس خوانندگان می‌باشد. با خواندن مطالب کتاب متوجه می‌شویم که هر نوع اختلال گفتاری در کودکان لکنت محسوب نمی‌شود بلکه لکنت تنها یکی از ده‌ها اختلال گفتار و زبان است که درمان اختصاصی خاص خود می‌طلبد، پس بر هر کودکی که اختلال گفتاری دارد برچسب لکنت زبان نبایستی زده شود. امید است که این مجموعه گامی کوچک باشد در جهت ارتقای دانش والدین، آسیب‌شناسان گفتار و زبان، روان‌شناسان، و سایر افرادی که با این کودکان سروکار دارند. در پایان تمایل دارم از سرکار خانم طاهر حسینیانی که زحمت صفحه‌آرایی کتاب را به عهده گرفتند قدردانی نمایم. هم‌چنین از نظرات ارزشمند جناب آقای سید مهدی سیدزاده تشکر فراوان دارم. جا دارد از سرکار خانم آتوسا ربیعی که در تهیه و تنظیم رئوس مطالب این مجموعه ما را یاری نموده‌اند نهایت تشکر و سپاسگزاری را داشته باشم.

پاییز ۱۳۹۰

زلیخا شادمانی